

Zona de nidificació de l'oreneta de l'espècie *Hirundo rustica*

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Rellinars
Alçada: 244

Coordenades:

Latitud: 41.61999
Longitud: 1.89426
UTM Est (X): 407882
UTM Nord (Y): 4608176

Classificació

Número de fitxa: 08179 - 328
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Zona d'interès
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Cal fomentar les mesures de conservació del niu sense perjudici dels interessos particulars. La seva presència és un bioindicador de l'estat de salut del municipi.

Protecció: Legal
Observacions protecció: Decret 2/2008 de 15 d'abril; Llei 42/2007. Annex IV
Accés: Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat: Pública
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 06/04/2019 - 02:00

Descripció

Zona de nidificació de l'oreneta vulgar (*Hirundo rustica*), que conviu amb l'home, instal·lades als porxos, corts i altres annexes de les cases i masos des de fa generacions. En el cas de Rellinars, se n'han detectat en nombre elevat nidificant entre altres, a Les Cases, Les Boades, La Farinera o Cal Feliu, veritables paradisos per aquest ocell. Els nius tenen forma de copa de 22 cm de diàmetre, i uns 11 a 15 cm de profunditat fets amb fang, palla i pèls de bestiar. L'oreneta és de color blau-negrós per sobre, amb reflexes metàl·lics que contrasten amb el sota blanquinós i coll rogent. Pertany a l'ordre dels Passeriformes i a la família dels Hirundínids. De silueta molt elegant amb una cua en forma de forca molt accentuada. Cap a l'extremitat de la cua poden observar-se unes taques blanques. El front i el coll són d'un to rogenc. Es diferencia de les altres orenetes per la manca de color blanc al carpó. Mesura de 16 a 22 cm de longitud, i amb les ales obertes fa de 32 a 34 cm, per un pes aproximat de 17 grams.

Observacions:

Durant l'època de cria les podem trobar repartides per tot Europa, el nord-oest d'Àfrica, l'Àsia Central, la meitat nord d'Àsia amb l'excepció del nord de Sibèria. A la tardor emprenen el viatge cap a l'Àfrica sub-sahariana i la Península de Malàisia, les dues grans regions d'hivernada. A Catalunya nidifica al 95% del territori, i comença a arribar a la segona quinzena de març iniciant el seu retorn a finals d'agost, tot i que hom acostuma a veure'n fins a la primera quinzena de novembre. L'oreneta cuablanca s'alimenta d'insectes voladors: mosques, mosquits i pugons que a diferència de l'oreneta vulgar són caçats durant el vol a molt més alçada. El seu règim alimentari i els beneficis que comporten a l'home han desembocat en la protecció legal de l'espècie, tant a nivell nacional, com estatal i internacional.

A l'hora d'intervenir per a solucionar conflictes de salubritat originats per aquestes espècies, sobretot per la cuablanca que és la que nidifica en els ràfecs de les cases del nucli urbà, s'ha d'informar als propietaris de les mesures preventives (com la instal·lació de planxes) i que un cop l'oreneta torna a l'Àfrica es poden netejar. En cas de que algun propietari vulgui retirar algun niu conflictiu tindrà l'obligació de sol·licitar un permís al Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, ja que està penat per la llei, i això ho pot fer a través de la regidoria competent del seu municipi.

Història

L'oreneta vulgar, conviu amb l'home. La presència de zones de caça és primordial perquè una parella pugui instal·lar-se. Aquestes zones acostumen a ser prats, camps, basses d'aigua, ja que hi poden trobar els insectes amb els quals s'alimenten. Si els pobles tenen espais oberts i favorables poden instal·lar els nius en garatges o porxos, i si és en zones de pagesia, en corts, cavallerisses, porxos per a les eines agrícoles, etc, com és el cas que ens ocupa. El niu que construeix té forma de copa de 22 cm de diàmetre, i uns 11 a 15 cm de profunditat. El fan amb fang recuperat dels punts d'aigua i el barregen amb palla, herba seca, pèl de bestiar i fins i tot plomes per donar-li més duresa.

Un cop acabat col·loquen a l'interior plomes ben fines perquè el niu sigui més confortable. La primera posta d'ous s'inicia a finals d'abril, tot i una segona posta cap al juny (una tercera posta ja és més difícil). La posta és d'entre 3 i 6 ous i els incubarà durant 14 a 15 dies. Durant aquest període la femella ha d'absentar-se per poder-se alimentar. L'oreneta vulgar s'alimenta d'insectes voladors: mosques, mosquits i pugons que són caçats al vol. El seu règim alimentari i els beneficis que comporten a l'home han desembocat en la protecció legal de l'espècie, tant a nivell nacional, com estatal i internacional. Pel que fa als pollets, el pes culminant arriba al 13è dia on poden arribar a fer 22 grams, és a dir, 5 grams més que els pares. Aquest pes serà perdut ràpidament. Els pares cacen al vol insectes; els aglutinen dins del seu bec abans de donar-lo als pollets (poden portar en un viatge una vintena d'insectes). En un dia, per alimentar els petits poden arribar a fer 400 vols. Les condicions meteorològiques influeixen en la freqüència i qualitat de l'alimentació dels pollets i en conseqüència de la seva subsistència. L'oreneta vulgar és una acròbata. La velocitat de vol és de 60 km/h,

però quan caça pot arribar als 100 km/h. Pel que fa als pollets, quan les cries tinguin entre 19 i 21 dies, els pares deixaran d'alimentar-les per així obligar-los a sortir del niu i aprendre la primera lliçó de vol. Els pares s'apropen al niu amb insectes al bec, però no els hi donen. Quan tinguin gana, les orenetes joves s'acostaran molt a la boca del niu; els pares aprofiten per fer un crit d'alarma i instintivament les joves orenetes es llancen del niu i mouen les ales. A partir del 35è dia les orenetes es poden emancipar.

Bibliografia

ANDINO, Héctor et alii (2005). Atlas dels ocells nidificants del Maresme. Andino, H; Badosa, E; Clarabuch, O i Llebaria, C. editors. Barcelona.

ARDLEY, Neil (1979). Las aves. Editorial Fontalba. Barcelona.

BOSCH MARTÍNEZ, Laura (2005). Primer cens dels nius d'orenetes vulgar (*Hirundo rustica*), Cabrils (El Maresme). Inèdit.

<http://www.ornitologia.org/ca/>

